

POSTANOWIENIE

Dnia 8 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z wniosku M. F.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.
o wypłatę emerytury,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 stycznia 2014 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 4 kwietnia 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 4 kwietnia 2013 r. Sąd Apelacyjny w [...] oddalił skargę M. F. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 27 czerwca 2012 r. (pkt I) oraz zasądził od wnioskodawczyni na rzecz strony pozwanej kwotę 2.700 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym (pkt II).

W skardze kasacyjnej wnioskodawczyni zarzuciła: 1) naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię, która spowodowała jego błędne zastosowanie, polegające na przyjęciu, iż niezgodność z Konstytucją RP przepisów art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: „ustawa emerytalna”) w związku z art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (dalej: „ustawa zmieniająca”) - stwierdzona wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia

13 listopada 2012 r., K 2/12 - nie ma wpływu na treść wyroków objętych skargą o wznowienie postępowania, co spowodowało na podstawie art. 412 § 2 k.p.c. oddalenie skargi o wznowienie postępowania po jego wznowieniu w oparciu o art. 401¹ k.p.c.; 2) naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 213 § 2 i art. 477⁹ § 2 w związku z art. 477¹³ k.p.c., w tym wynikającej z tych przepisów zasady dyspozycyjności, przez nieuwzględnienie tego, iż organ rentowy, wydając decyzję ze stycznia 2013 r. o wznowieniu wypłaty poczynszu od 22 listopada 2012 r., uznał w istocie odwołanie, wydając nową decyzję uwzględniającą prawne argumenty odwołania, co w świetle wskazanych przepisów - oprócz umorzenia postępowania dotyczącego wypłaty emerytury od 22 listopada 2012 r. - powinno prowadzić do zmiany wyroku Sądu pierwszej instancji poprzez uchylenie zaskarżonej odwołaniem decyzji o wstrzymaniu wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniono po pierwsze występowaniem wymagających rozstrzygnięcia istotnych zagadnień prawnych, a mianowicie: 1) czy art. 103a ustawy emerytalnej w związku z art. 28 ustawy zmieniającej ma zastosowanie do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed uchyleniem art. 103 ust. 2a ustawy, przy czym niezbędne jest także wyjaśnienie, jak należy rozumieć „nabycie” emerytury; 2) czy uchylenie art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej i wznowienie wypłaty zawieszonych emerytur nie spowodowało w przypadku tych ubezpieczonych zmiany treści ryzyka emerytalnego i nabycia tego prawa, którego późniejsze ograniczanie podlegało ochronie na podstawie art. 2 Konstytucji RP oraz po drugie - oczywistą zasadnością skargi, która wynika z naruszenia zasady dyspozycyjności przez Sąd Apelacyjny, w tym przepisów art. 213 § 2 i art. 477⁹ § 2 w związku z art. 477¹³ k.p.c., które ją konstruują. W ocenie skarżącej, nie ma wątpliwości, że organ rentowy przyjął, iż jest ona objęta skutkami wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a mimo tego postanowił wypłacić jej emeryturę tylko od 22 listopada 2012 r. i w tym zakresie

uznał odwołanie. Zdaniem skarżącej, oczywista zasadność skargi kasacyjnej dotyczy też rozstrzygnięcia o zwrocie kosztów procesu, skoro sprawa dotyczyła bez wątpienia świadczenia z ubezpieczenia społecznego, a mianowicie emerytury z ubezpieczenia emerytalnego, nie zaś np. zapłaty składek lub innych świadczeń ubezpieczonych, odpowiedzialności solidarnej itp., a w tym tylko zakresie istniała kontrowersja odnośnie stawki minimalnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Twierdzenie o występowaniu istotnego zagadnienia prawnego jest uzasadnione tylko wtedy, kiedy przedstawiony problem prawny nie został jeszcze rozstrzygnięty przez Sąd Najwyższy lub kiedy istnieją rozbieżne poglądy w tym zakresie, wynikające z odmiennej wykładni przepisów konstruujących to zagadnienie (por. postanowienie z dnia 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468). W konsekwencji nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu.

Formułowane przez skarżącą wątpliwości na tle art. 103a ustawy emerytalnej w związku z art. 28 ustawy zmieniającej w kontekście wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., K 2/12 (Dz.U. z 2012 r., poz. 1285) znalazły już rozstrzygnięcie w orzecznictwie Sądu Najwyższego. Mianowicie w wyroku z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 4/13 (dotychczas niepublikowanym) wyjaśniono, że w stosunku do osób, które prawo do emerytury nabyły przed dniem uchylenia art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej (8 stycznia 2009 r.), powołany wyżej wyrok Trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania. Przepis art. 103a tej ustawy, znoszący możliwość pobierania emerytury bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, obejmuje wszystkich emerytów, a więc

zarówno tych, którzy prawo do emerytury uzyskali od dnia jego wejścia w życie, jak również tych, którzy przeszli na emeryturę wcześniej. Obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą - jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury - nie znajduje zastosowania jedynie do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Ci emeryci, którzy nabyli prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej, mogli ją pobierać bez rozwiązania umowy o pracę do dnia 30 września 2011 r. Nie pogarsza to sytuacji osób, które w chwili nabycia prawa do emerytury podlegały reżimowi art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej i nie narusza zasady ochrony praw nabytych ani zaufania obywateli do Państwa i stanowionego przez nie prawa (tak w wyrokach Sądu Najwyższego z dnia 24 kwietnia 2013 r., II UK 299/12; z dnia 14 sierpnia 2013 r., III UK 117/12 i z dnia 14 sierpnia 2013 r., III UK 118/12, niepublikowanych).

Nie zachodzi również oczywista zasadność skargi kasacyjnej. Ta przesłanka występuje wówczas gdy skarżący wskaże, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz poda argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” i w sposób oczywisty (*prima facie*) prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia. Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość naruszenia wskazywanych przepisów (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I UK 382/11, LEX nr 1215133 i orzeczenia tam powołane).

Skarżąca nie wykazuje tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania już tylko dlatego, że - wskazując na przepisy stosowane w postępowaniu pierwszoinstancyjnym (art. 213 § 2, art. 477⁹ § 2 i art. 477¹³ k.p.c.) - pomija, iż skarga kasacyjna przysługuje od wyroku sądu drugiej instancji (art. 398¹ § 1 k.p.c.). Zatem gdy oparta jest na zarzucie obrazy prawa procesowego, wymaga dla swej skuteczności powołania przepisów stosowanych w postępowaniu przed sądem odwoławczym. Natomiast kwestia wysokości kosztów procesu pozostaje poza kognicją Sądu Najwyższego (zob. art. 394² § 1 k.p.c.).

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c.